

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

भाग चार-ब

वर्ष ९, अंक १६] गुरुवार ते बुधवार, डिसेंबर १४-२०, २०२३/अग्रहायण २३-२९, शके १९४५ [पृष्ठे १२, किंमत: रुपये २०.००

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ३० नोव्हेंबर २०२३.

अधिसूचना

महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६०.

क्रमांक स्मारके-२०१८/प्र.क्र.२५/सां.का.३.—ज्याअर्थी, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाची शासकीय अधिसूचना क्र. स्मारके-२०१८/प्र.क्र.२५/ सां. का. ३, दिनांक १५ जून, २०२१ अन्वये महाराष्ट्र शासनाने यासोबत असलेल्या अनुसूचित निर्दिष्ट केलेले प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करण्याचा शासनाचा इरादा असल्याची महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६० (सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १२) या अधिनियमाच्या कलम ४ च्या पोट-कलम (१) अन्वये दोन महिन्यांची मुदत दिली होती;

आणि ज्याअर्थी, असे स्मारक संरक्षित म्हणून घोषित करण्यासंबंधी शासनाकडे कोणत्याही हरकती आलेल्या नाहीत.

त्याअर्थी, आता महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६० (सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १२) या अधिनियमाच्या कलम ४ च्या पोट-कलम (३) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे उक्त प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक हे संरक्षित स्मारक असल्याचे जाहीर करत आहे.

अनुसूची

स्थान : भगवतीनगर,

तालुका : रत्नागिरी,

जिल्हा : रत्नागिरी

सर्व्हे / गट क्र. :- ४६/२/१ पैकी.

स्मारकाचे नाव

: भगवतीनगर येथील कातळशिल्प समूह

मालकी

: एकनाथ दामोदर शेवडे.

तपशील

: भगवतीनगर येथील हा कातळशिल्प समूह मध्याश्मयुगीन काळातील असून या कातळशिल्प समूहात मनुष्याकृती, एक मोर, दोन चतुष्पाद प्राणी व भोपळासदृश्य फळ दाखवण्यात आले आहे.

कोकणातील प्रागैतिहासिक व विशेषत्वाने मध्याश्मयुगीन मानवाने निर्माण केलेली कलाकृती म्हणून या कातळशिल्पाला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे.

संरक्षित करावयाच्या स्मारकाचे क्षेत्रफळ : ०३.६५ मी. × ०२.१३ मी. = ०७.७७ चौ.मी.

संरक्षित करावयाच्या स्मारकाभोवतालचे क्षेत्र : खालील सर्व अंतरे कातळशिल्प समूह ज्या आयतात आहे त्या आयताच्या बाजूपासूनची आहेत.

पूर्वेस : ०५ मी., पश्चिम : १० मी.,

उत्तर : ०५ मी., दक्षिण : १० मी.

संरक्षित करावयाच्या स्मारकाच्या सभोवतालचे एकूण क्षेत्र : ४११.९२ चौ. मी.

संरक्षित करावयाचे एकूण क्षेत्रफळ
(स्मारकासह)

: एकूण संरक्षित करावयाचे क्षेत्रफळ : ४१९.६९ चौ.मी.

संरक्षित करावयाच्या क्षेत्राच्या चतुःसिमा : पूर्व : रस्ता;

पश्चिम : सर्व्हे / गट नं. ४६/२/१ पैकी;

दक्षिण : सर्व्हे / गट नं. ४६/२/१ पैकी;

उत्तर : सर्व्हे / गट नं. ४६/२/१ पैकी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

नंदा राऊत,

शासनाच्या उप सचिव.

TOURISM AND CULTURAL AFFAIRS DEPARTMENT

Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,
Mumbai 400 032, dated the 30th November 2023.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA ANCIENT MONUMENTS AND ARCHAEOLOGICAL SITES AND REMAINS ACT, 1960.

No. Smarake-2018/C.R.25/Sanka 3.— Whereas, by the Government Notification Tourism and Cultural Affairs Department, No. Smarake 2018 / C.R. 25/ Sanka 3, dated the 15th June 2021, the Government of Maharashtra had given two month's notice from the date of publication of the said notification its intention to declare the ancient and historical monument specified in the Schedule appended hereto to be a protected monument, as required by sub-section (1) of section 4 of the Maharashtra Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961);

And whereas the Government has not received any objection to the making of such declaration.

Now, therefore, in exercise of powers conferred by sub-section (3) of section 4 of the Maharashtra Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961), the Government of Maharashtra hereby declares that the said ancient and historical monument is a protected monument.

*SCHEDULE***Locality : Bhagavatinagar,
Survey/Gat No. 46/2/1 P.****Taluka : Ratnagiri,****District: Ratnagiri.****Name of the monument
to be protected** : Bhagavatinagar Petroglyphs.**Ownership** : Ekanath Damodar Shevade**Particulars** : The group of petroglyphs at Bhagavatinagar can be dated to Mesolithic period. These petroglyphs consist of the man, peacock, two animals and a fruit resembling pumpkin.

This group of petroglyphs in Konkan region has extraordinary importance as this is the creation of Mesolithic Period man and it belongs the Prehistoric period of the Konkan.

**Area of the Monument to
be protected** : 03.65 m. × 02.13 m. = area 07.77 sq. meters**Total Area around
the Monument to be
protected** : East : 05.00 meters ; West : 10.00 meters.
North : 05.00 meters ; South : 10.00 meters.
Total Area around the Monument to be
Protected 411.92 Square meters**Total Area (including
the monuments)
to be protected** : Total area = 419.69 Square meters**Boundaries** : *East* : Road ;
West : Survey No. 46/2/1 P ;
North : Survey No. 46/2/1 P ;
South : Survey No. 46/2/1 P.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

NANDA RAUT,
Deputy Secretary to Government.

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०२३.

अधिसूचना

महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६०.

क्रमांक स्मारके-२०१८/प्र.क्र.८२/सां.का.३.—ज्याअर्थी, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाची शासकीय अधिसूचना क्र. स्मारके-२०१८/प्र.क्र.८२/सां.का.३, दिनांक १५ जून, २०२१ अन्वये महाराष्ट्र शासनाने यासोबत असलेल्या अनुसूचित निर्दिष्ट केलेले प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करण्याचा शासनाचा इरादा असल्याची महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६० (सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १२) या अधिनियमाच्या कलम ४ च्या पोट-कलम (१) अन्वये दोन महिन्यांची मुदत दिली होती ;

आणि ज्याअर्थी, असे स्मारक संरक्षित म्हणून घोषित करण्यासंबंधी शासनाकडे कोणत्याही हरकती आलेल्या नाहीत.

त्याअर्थी, आता महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६० (सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १२) या अधिनियमाच्या कलम ४ च्या पोट-कलम (३) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे उक्त प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक हे संरक्षित स्मारक असल्याचे जाहीर करत आहे.

अनुसूची

स्थान : बारसू,

तालुका : राजापूर

जिल्हा : रत्नागिरी.

सर्व्हे / गट क्र. :- २९/२/ब पैकी.

स्मारकाचे नाव

: बारसू येथील कातळशिल्प समूह -२

मालकी

: भागोजी बाबाजी जंगले व इतर.

तपशील

: बारसू येथील हा कातळशिल्प समूह - २ मध्याश्मयुगीन काळातील असून या कातळशिल्प समूहात एक माणूस, चार मासे व अर्धवट चौकोनाकृती दाखवण्यात आलेले आहेत. कोकणातील प्रागैतिहासिक व विशेषत्वाने मध्याश्मयुगीन मानवाने निर्माण केलेली कलाकृती म्हणून या कातळशिल्पाला अनन्यसाधारण महत्व आहे.

संरक्षित करावयाच्या स्मारकाचे क्षेत्रफळ : ०८.५० मी. × ०३.५० मी. = २९.७५ चौ.मी.

संरक्षित करावयाच्या स्मारका
भोवतालचे क्षेत्र

: खालील सर्व अंतरे कातळशिल्प समूह ज्या आयतात आहे त्या आयताच्या बाजूपासूनची आहेत.

पूर्वेस : १० मी., पश्चिम : १० मी.

उत्तर : १० मी., दक्षिण : १० मी.

संरक्षित करावयाच्या स्मारकाच्या सभोवतालचे एकूण क्षेत्र : २२०.०० चौ. मी.

संरक्षित करावयाचे एकूण क्षेत्रफळ
(स्मारकासह)

: एकूण संरक्षित करावयाचे क्षेत्रफळ : २४९.७५ चौ. मी.

संरक्षित करावयाच्या क्षेत्राच्या चतुःसिमा : पूर्व : सर्व्हे /गट नं. २९/२/ब पैकी

पश्चिम : सर्व्हे /गट नं. २९/२/ब पैकी

दक्षिण : सर्व्हे /गट नं. २९/२/ब पैकी

उत्तर : सर्व्हे /गट नं. २९/२/ब पैकी

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

नंदा राऊत,
शासनाच्या उप सचिव.

TOURISM AND CULTURAL AFFAIRS DEPARTMENT

Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,
Mumbai 400 032, dated the 30th November 2023.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA ANCIENT MONUMENTS AND ARCHAEOLOGICAL SITES AND REMAINS ACT, 1960.

No. smarake 2018 / C.R.82 / Sanka 3 .—Whereas, by the Government Notification Tourism and Cultural Affairs Department, No. Smarak 2018 / C.R. 82/ Sanka 3, dated the 15 th June 2021, the Government of Maharashtra had given two month's notice from the date of publication of the said notification its intention to declare the ancient and historical monument specified in the Schedule appended hereto to be a protected monument, as required by subsection (1) of section 4 of the Maharashtra Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961) ;

And whereas the Government has not received any objection to the making of such declaration.

Now, therefore, in exercise of powers conferred by sub-section (3) of section 4 of the Maharashtra Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961), the Government of Maharashtra hereby declares that the said ancient and historical monument is a protected monument.

*SCHEDULE***Locality : Barsu,
Survey/Gat No. 29/2/B P.****Taluka : Rajapur,****District: Ratnagiri.****Name of the monument
to be protected** : Petroglyph No.2.**Ownership** : Bhagoji Babaji Jangale and others**Particulars** : The petroglyph No.2 at Barsu can be dated to Mesolithic period. The petroglyph is depicted a man, four fishes and a figure of incomplete rectangle. This group of petroglyphs in Konkan region has extraordinary importance as this is the creation of Mesolithic man.**Area of the Monument to
be protected** : 08.50 m. × 03.50 m. = area 29.75 sq. meters**Total Area around
the Monument to be
protected** : East : 10.00 meters ; West: 10.00 meters.
North : 10.00 meters ; South : 10.00 meters.
Total Area around the Monument to be
Protected 220.00 Square meters.**Total Area (including
the monuments)
to be protected** : Total area = 249.75 Square meters**Boundaries** : *East* : Survey/Gat No. 29/2/B P
West : Survey/Gat No. 29/2/B P;
North : Survey/Gat No. 29/2/B P;
South : Survey/Gat No. 29/2/B P..

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

NANDA RAUT,
Deputy Secretary to Government.

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ३० नोव्हेंबर २०२३.

अधिसूचना

महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६०.

क्रमांक स्मारक-२०१८/प्र.क्र.१४६/सां.का.३.—ज्याअर्थी, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाची शासकीय अधिसूचना क्र. स्मारक-२०१८/प्र.क्र.१४६/सां.का.३, दिनांक १५ जून २०२१ अन्वये महाराष्ट्र शासनाने यासोबत असलेल्या अनुसूचित निर्दिष्ट केलेले प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करण्याचा शासनाचा इरादा असल्याची महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६० (सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १२) या अधिनियमाच्या कलम ४ च्या पोट-कलम (१) अन्वये दोन महिन्यांची मुदत दिली होती ;

आणि ज्याअर्थी, असे स्मारक संरक्षित म्हणून घोषित करण्यासंबंधी शासनाकडे कोणत्याही हरकती आलेल्या नाहीत.

त्याअर्थी, आता महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६० (सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १२) या अधिनियमाच्या कलम ४ च्या पोट-कलम (३) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे उक्त प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक हे संरक्षित स्मारक असल्याचे जाहीर करत आहे.

अनुसूची

स्थान : चवे,
गट क्र. १३५/१/३ पैकी.

तालुका : रत्नागिरी,

जिल्हा : रत्नागिरी.

स्मारकाचे नाव

: चवे येथील कातळशिल्प समूह

मालकी

: काशीराम बाबजी गावणकर व इतर.

तपशील

: चवे येथील हा कातळशिल्प समूह मध्याश्मयुगीन काळातील असून या कातळशिल्प समूहात दोन मनुष्याकृती, तीन वराह व प्रसूत होणारी स्त्री अंकित करणारी कातळशिल्पे आहेत. प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीचे कातळशिल्प मातृदेवतेच्या संकल्पनेचा आद्य नमुना असावा असे मानण्यास जागा आहे.

कोकणातील प्रागैतिहासिक व विशेषत्वाने मध्याश्मयुगीन मानवाने निर्माण केलेली कलाकृती म्हणून या कातळशिल्पाला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे.

संरक्षित करावयाच्या स्मारकाचे क्षेत्रफळ : १३.०० मी. × ०९.०० मी. = ११७.०० चौ.मी.

संरक्षित करावयाच्या स्मारका
भोवतालचे क्षेत्र

: खालील सर्व अंतरे कातळशिल्प समूह ज्या आयतात आहे त्या आयताच्या बाजूपासूनची आहेत.

पूर्वेस : १० मी., पश्चिम : १० मी.

उत्तर : १० मी., दक्षिण : १० मी.

संरक्षित करावयाच्या स्मारकाच्या सभोवतालचे एकूण क्षेत्र : ३२०.०० चौ. मी.

संरक्षित करावयाचे एकूण क्षेत्रफळ
(स्मारकासह)

: एकूण संरक्षित करावयाचे क्षेत्रफळ : ४३७.०० चौ. मी.

संरक्षित करावयाच्या क्षेत्राच्या चतुःसिमा : पूर्व : गट नं. ३/१/१३५ पैकी

पश्चिम : गट नं. ३/१/१३५ पैकी

दक्षिण : गट नं. ३/१/१३५ पैकी

उत्तर : गट नं. ३/१/१३५ पैकी

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

नंदा राऊत,
शासनाच्या उप सचिव.

TOURISM AND CULTURAL AFFAIRS DEPARTMENT

Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,
Mumbai 400 032, dated the 30th November 2023.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA ANCIENT MONUMENTS AND ARCHAEOLOGICAL SITES AND REMAINS ACT, 1960.

No. smarake 2018 / C.R.146 / Sanka 3.—Whereas, by the Government Notification Tourism and Cultural Affairs Department, No. Smarak 2018 / C.R. 146/ Sanka 3, dated the 15th June 2021, the Government of Maharashtra had given two month's notice from the date of publication of the said notification its intention to declare the ancient and historical monument specified in the Schedule appended hereto to be a protected monument, as required by sub-section (1) of section 4 of the Maharashtra Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961) ;

And whereas the Government has not received any objection to the making of such declaration.

Now, therefore, in exercise of powers conferred by sub-section (3) of section 4 of the Maharashtra Ancient Monuments and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961), the Government of Maharashtra hereby declares that the said ancient and historical monument is a protected monument.

*SCHEDULE***Locality : Chave,
Gat No. 135/1/3 P.****Taluka : Ratnagiri,****District : Ratnagiri.****Name of the monument
to be protected** : Group of Petroglyphs at Chave.**Ownership** : Kashiram Babaji Gavankar and others.**Particulars** : The group of petroglyphs at Chave can be dated to Mesolithic period. The petroglyphs are consists of 2 human figures, three pig figures and figure of a lady delivering a child. This figure of a lady can be considered as prototype of the concept of Mother Goddess.

This group of petroglyphs in Konkan region has extraordinary importance as this is the creation of Mesolithic man.

**Area of the Monument to
be protected** : 13.00 m. × 09.00 m. = area 117 sq. meters.**Total Area around
the Monument to be
protected** : East : 10.00 meters ; West: 10.00 meters.
North : 10.00 meters ; South : 10.00 meters.
Total Area around the Monument to be
Protected = 320.00 Square meters.**Total Area (including
the monuments)
to be protected** : Total area = 437.00 Square meters**Boundaries** : *East* : Gat No. 135/1/3 P ;
West : Gat No. 135/1/3 P ;
North : Gat No. 135/1/3 P ;
South : Gat No. 135/1/3 P.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

NANDA RAUT,
Deputy Secretary to Government.